

UKRAINIAN LABOR NEWS
Published weekly under the auspices of
The Winnipeg Trades and Labor Council
Cor. Pritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.
Subscription \$2.00 a year
Telephone: St. John 1465

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
журнал для робочого люду — виходить раз в тиждень
заходом Вінніпегської Ремісничо-Робітничої Ради.
Передплата \$2.00 на рік.
Редакція за оголошення не відповідає.

Адреса: **UKRAINIAN LABOR NEWS**
Cor. Pritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.

РАТОВАНС "НАРОДНОЇ СПРАВИ" ЧИ НАТЯГАНС ЛЮДИЙ.

Кілька тижнів тому назад ми помістили лист Саваринського з Парижа, в котрім автор листа представив в правдивій "діяльності" укр. делегатів в Парижі та звів на Українців в Злуч. Державах і Канаді не послати більше грошей до Парижа. За цей лист обурився на нас "Укр. Голос" і притиснений до стіни, почав оправдувати делегатів з закидів Саваринського та лаяти нас за помилковий лист. Він за явив навіть, що ми не маємо права домагатися справоздання зібраних на делегацію грошей. Ось що написав тоді "Укр. Голос":

"Правда, фонди на делегацію збирав Український Громадянський Комітет і "Канад. Русин" (чи по теперішньому "К. Українець"). Але вислав до Парижа голову "Укр. Кан. Гор. Комітет", а К. Русин... ну, той, що правда, давав їх на сховах, Іва-севи сироті. Це дійсно може не подобатися жертводавцям і ті можуть зажадати звіту, однак з яким лицем можуть ждати звіту "Роб. Вісти"?"

Тому, що вже виявилось тепер, як Укр. Кан. Гор. Ком. вислав фонди до Парижа, ми знову порушуємо сю запутану справу. А що до закиду, що ми не маємо права домагатися справоздання зібраних грошей, ми скажемо, що кожний чесний чоловік, коли бачить рабунок або натягане людий навіть на малу суму, повинен остеречи загал перед обманцями чи рабівниками, без огляду на те, хто-б вони не були. Тим більше повинен зробити це тоді, коли вимановане гроший робить ся під маскою патріотизму, ратовања укр. справи і т. д. і то на велику суму. Тому ми ми уважаємо за свій обовязок висунути справу з фондами на "ратовање України" в Парижі, не звертаючи уваги на те, чи се подобаєть ся доларовим патріотам, чи ні. Ми знаємо, що правда завжди в очі коїе.

Послухаймо насамперед самого "Укр. Голосу". В оправдуванню делегації перед закидами Саваринського він пише так:

"Одно це непорозуміння виходить з листа д. Саваринського. Він каже, що стейтські і канадські Українці не повинні вислати грошей, бо делегація нічого не робить. Очевидно він має на гаді цілу делегацію, тим часом тутешні Українці не удержують ні підмогати делегації галицької чи з Великої України... Він говорить про людей, яких ми не вислали, не підмогали і не маємо сиди потягнути їх бодай до моральної відповідальности. До такої відповідальности можуть потягнути їх тільки європейські Українці, а не ми. Ми їм не давали нічого, ми їм не можемо перестати давати".

"Що до заклику д. Саваринського, що Українці Канади й Америки не повинні слати грошей Саваринкам, Сидоренкам, Біликам, то проти цього ніхто нічого не може сказати". А далі: "Та інформація сі зачепила, се одно, а друге — нам хочеться перше о тих делегатів, яких ми одержуємо —

о канадських". Зі сказаного виходить, що "У. Г." з Гор. Ком. не збирали фондів на делегацію як на таку, ані на жадне ратовање "народної справи", а лише на утриманє канадських делегатів. Люди жили в Парижі, отже мусіли мати на жите гроші... Се все було-б дуже гарно, коли-б не лист фінансової комісії самої делегації в Парижі, підписаний головою і членом тої комісії, Шелухином і Зархі, в котрім виражено говорить ся, що і Мегас і Петрушевич брали по 4.000 франків місячно з каси делегації, а з Канади делегація не отримала ані цента. Ось що читаємо в сім листі:

"На підставі уповажнення української делегації в Парижі, від 25. липня 1919 р., Фінансова Комісія, вибрана сею делегацією, має за честь повідомити Вас:

1. — З Америки в склад делегації прибуло 4 представники: Осин Мегас (12 марта 1919 р.) і Іван Петрушевич (14 марта) від України з Канади і Кирило Білик та сенатор Джеймс Геміль (обидва 7 квітня) від України з Злучених Держав Америки. З названих осіб Мегас в маю виступив з делегації, згідно з поданою ним про се заявою, і з того часу в делегації більше не числить ся і не працює, а Геміль 28. червня вихав до Америки по справах конгресу і теж в делегації більше не числить ся. Таким чином в делегації зостаються ся і працюють тільки Петрушевич та Білик, а більш нікого з Америки немає.

2. — Всім названим членам делегації призначено було з асигновки Уряду Української Народної Республіки на утриманє по 4.000 франків кождому що місяця. Сенатор Геміль від призначеного йому грошового удержання відмовив ся і нічого не брав, д. Мегас одержував утриманє з нашого скарбу по день своєї служби, то-б то по 1. мая, а Білик і Петрушевич одержують платню з скарбниці Української Делегації в сказаній кількості щомісяця і працюють. А при кінці листа читаємо: "З Канади, хоч в "Українським Голосі" друкуєть ся про спеціальні збірки грошей на Делегацію і подано вісти, скільки тих грошей зібрано в Канаді для Делегації, ніяких грошей до Делегації не доходило і не поступало.

Голова Фінансової Комісії Парижської Делегації Української Народної Республіки,

С. Шелухин.

Член Комісії, С. Зархі.

("Укр. Газета" в Нью Йорку).

Що з того все виходить? Виходить таке, що як каже сам "Укр. Голос", гроші збирали в Канаді не пішли на жадну підмогу чи ратовање укр. справи в Європі, лише на утриманє Мегаса й Петрушевича, а фінансова комісія делегації хоч не отримала ані цента з Канади, давала на утриманє канадських делегатів по 4 тисячі франків місячно кождому. Значить, канадські де-

легати брали подвійну платню: з каси делегації і з Канади.

Чи се має що спільного з ратовањем народної справи? Чи як прим. Мегас замість брати по 4.000 франків місячно, брав по 10.000, то-чи скористала з того укарінська справа? Чи як він мав більше на місяць, як йому було потрібно, то чи міг вже більше "робити" для "народної справи"? Куди-б ми не говорили, подвійна чи потрійна платня канадським делегатам не означає ратовања укр. справи. Коли другі делегати могли обходити ся за 4.000 франків місячно, то чому не могли обходити ся Мегас і Петрушевич? Чому вони брали до своєї кишені тажко запроцьовані робітниками та фермерами гроші? А коли брали гроші з Канади, то чому брали їх і з каси делегації? Се-ж явне рабленє особистого інтересу під покрешкою "народної роботи".

Мало того. "Укр. Кан. Гор. Ком." в своїм справозданню по день 18 серпня с. р. подає, що на руки Мегаса вислано \$7.194.71, або коло 43.000 франків, а Петрушевичу вислано \$2.927.78 або коло 18.000 франків. (Заміну на франки зроблено після обчислення Шелухина: 8.960 франків рівня ся окола 1.500 доларам). Чому Мегас взяв більше як два рази тільки що Петрушевич? Щоби довідатися про причину, ми мусимо знати, що Мегас був "кореспондентом" "Укр. Голосу" і за се треба було йому заплатити. Ми певні, що Мегас з "патріотизму" нічого не писав ані не прислав до "У. Г.". Коли ж "У. Г." хоче довести, що він самий платив Мегасови за його кореспонденції, а не Гор. Ком. людськими грішми мійби на його утриманє, то хай подасть фотографічну відбитку бодай одної посвідки, що вислав тільки а тільки від себе Мегасови за "кореспонденції". Треба також знати, що менаджер "У. Г." є касіером Гор. Ком.

Ще одне є незрозуміле. В справозданню Гор. Ком. по день 18 серпня с. р. є подані між инцими такі розходи: "Виданє паспортів; кабелеграм, до Масарика, Клемансо і Бордена — \$734.56. Меморіяли, Протести, Телеграми в Канаді, до Лондону, Парижа і Вашингтону \$1.650.91. На видавництво на руки проф. Савченка в Парижі — \$505.10".

Що до останнього, то Шелухин виразно пише в листі, що ані цента з Канади делегації в Парижі не отримала, хіба, що сніх \$505.10 пішли десь в приватну кишеню.

Що до "виданья" паспортів і кабелеграм до Масарика, Клемансо і Бордена, що має разом коштувати аж \$734.56, то варто би знати, скільки заплачено за висланє кабелеграм, а скільки за "виданє", і кому? То не штука помішати горіх з кашпостою і сказати тільки а тільки. Може те "виданє" коштує, кажим, \$600.00, а кабелеграми решта \$134.56? Чому се не написати? Той хто взяв за се "виданє"? Чи не могло воно коштувати лише десятку част з того? В чий кишені опинились гроші на "виданє"? Се все треба перед людьми сказати, бо кожний цент зроблений чорнобром кровавий...

Ще більше загадочною представляє ся рубрика: Меморіяли, Протести, Телеграми в Канаді, до Лондону, Парижа і Вашингтону — аж \$1.650.91. Що означають слова: меморіяли, протести? Чи заплачено лише за їх висланє, чи й-за написанє їх? А як за написанє, то скільки і кому? Люди думають, що ви пишете меморіяли і протести з патріотизму? Коли-ж береже за се гроші, то скажіть скільки і котрий з вас не встидаєть ся. То дівчині, що працювала при реєстрації можна було написати, що ввела аж \$18 і подати її ім'я, а як пан "адвокат", чи підлявокат написав який меморіал або протест, і казав собі за се заплатити, то людям про се не треба знати... Може написав

не тих меморіалів та протестів могло коштувати найбільше пару десятків, а порохавано за них грубі сотки. Хто знає? Тисячі і шістьсот п'ятьдесят доларів се не дрібниця, котру можна сяк так збути. І тому коли ви дійсно все робили чистими руками, без наживи, так напишіть виразно: телеграми там і там коштували тільки а тільки; за написанє меморіалів та протестів ті а ті добродії взяли тільки а тільки — тоді кождому буде ясно. Ще раз кажемо: як ви не встидали ся подавати ім'я дівчини, що взяла \$18, так не встидайте ся подати своє ім'я, аде подайте все по справедливості, а там може буде стояти коло нього пару соточок за роботу, яка може вартує найбільше пару десятків. Коли се не зробите, то вам щіть не повірять, що так воно не є.

"А Кан. Укр." пригадаємо також, що він збирав і далісе збирав гроші на "бідного Івася", на "чвертьміліоновий фонд", що має означати "на делегацію, світову пресу і т. д." — а сих грошей, як пише Шелухин, ніхто в Парижі не бачив. Може-б "К. У." був ласкав подати справозданє, скільки він вислав "на делегацію, світову пресу", а головню на "т. д."? Вагаї! не завадило би як би "подав ціле і докладне справозданє зі зібраних грошей, аде точніше від того, яке подав У. К. Г. К. А то готовий хто подумати, що ці всі тисячі лишили ся такі в кишенях панів від "К. У."

ІСКРИ.

Поки Лозинський, Грушевський і Ко. збирались історично-економічно-географічно-музично-вокальною дорогою вплинути на громадянство і "сею дорогою добитись зміни сьї політики під натиском громадянської опінії", наш національний герой "соціал-демократ" Петлюра, не дивлячись сьї корисної літературної роботи, сам зробив "зміну" і заключив союз з неменш знаменитим чин сам "соціалістом" Денікіном, що би спільними силами розбити большевицьких розбійників і тоді всеросійська "учределка" не тільки заведе соціалізм, але буде також самоозначувати, само-передати і просто означати: "Бути чи не бути Незалежній?"

Поки се станє судбою українських робітників і селян знаходить ся в надійних руках і всім там "незалежності" стали цілковито злишніми. Хай живе Денікін і Петлюра! Слава!

На днях Юліан Бачинський розіслав всім "рідним" науковим, економічним, політичним і учительським газетам для надрукування слідуюче оголошенє:

"ЗАГУБЛЕНО — моїм паном підчас прогульки на всесвітній реакційній бульварі перстен з дерогіційним камінем з написом: "Незалежна Україна". Найшовшого згубу просить ся звернути найдену річ на адресу представителів Української Народної Республіки в Вашингтоні".

Бідний Бачинський! Тільки що приїхав представляти "незалежну", а тут Петлюра взяв-тай "залежав ся" з Денікіном... і тепер нема кого представляти. І прийдець ся шукати за другим "дабоном". Співчуваю бідному адвокату.

ПОКЛИК. — Рідні газети! Вам уже відомо тепер, що Денікін "наш" союзник, а через те не треба його лаяти бюрократом і реакціонером, а треба писати, що "в виду змінивших ся обставин" і т. д. Він (Денікін) разом з Петлюрою спільними зусиллями — спасуть людство і цивілізацію і т. д. Я прошу вибачення і т. д. Напаміне, будучи впевні переконаним, що нях у вас дуже тонкий і що ушні ваші дуже вразливі і ви зловите самі голос свого пана...

І рече "Український Голос": "Шкода тільки, що ті все-

знайки (з "Роб. Вісти") не пішли там за море і не показали, як має бути. А таке гуканє за з тисячий миль, що ось так треба було робити! ось так повинно бути! — се ніщо, як дитяча наївність. Бо хіба ми не знаємо від голови до ніг тутешніх язикових всезнайків!"

Так, так. Що се за "гуканє з за тисячий миль"? Ось "Укр. Голос" ніколи не гукав і ніколи не говорив: "ось так треба було робити! ось так повинно бути! Ніколи! Він тільки раз підчас царствования покійного Скоропадського (хай буде йому земля каменем!) говорив, що не треба кидати йому, Скоропадському колоди під ноги. Він, "Укр. Голос" тільки раз говорив, коли Центральна закликала "порядколюбивих" Німців на Україну, що "ось так повинно бути!" Але се, тільки раз! І навіть на се він має "загально відомі факти". А то "Робітничі Вісти" гукують тай гукують. Повірили би в учительства тай перестали би!

Дзвонар.

ПІ ПРОКЛЯТІ ЛИСТИ З ПАРИЖА.

(Надісланє).

По нашій кольоні рознеслась поголоска, що в кабінеті У.К.Г.К. наступила криза. Спричинив її лист Шелухина й Зархі з Парижа в справі фінансів укр. делегації в Парижі, надрукований в Січинського "Укр. Газеті". З цього листа виходить, що гроші зібрані Укр. Кан. Гор. Комітетом серед українських робітників і фермерів в Канаді на ратовање української справи в Європі — чомусь до Парижа не доходили. Міністер справедливости заатакував за се міністра скарбу, котрий знова заявив, що в скарбниці "народних фондів" також не те. Більшість же членів кабінету є тої думки, що зібрані гроші мали бути інкюсами, коли їх нема ні тут, ні в Парижі.

На сім самім засіданню кабінету ухвалено одностайно вислати до Січинського протест проти поміщення в його газеті листа з Парижа від п.п. Шелухина і Зархі, як також напамінене його, аби він на будуче не займав ся такими пльотками. Ухвалу сейчас виконано.

Ті делегати в Парижі також не розуміють ся на річ. Коли побачили, що в "У. Г." є поміщено багато нар. фондів на ратовање укр. справи, котрих вони навіть не бачили на очі, вони давали писати до укр. газет в Америці; що тих фондів вони зовсім не дістають. Гляни делегати в Парижі мусять знати, що з тих самих "нар. фондів" треба оплачувати не лише делегатів в Парижі, котрі брали від правительства Петлюри по 4 тисячі франків місячно, але також всіляких організаторів, секретарів, адвокатів і підзаказатів — такі в Вінніпегу. Сі панки в Вінніпегу також Українці, і мають до "народних фондів" таке саме право, як п.п. делегати в

ПОГЛЯНЬТЕ НА НАШУ ВИСТАВУ ПРЕМІЙ
НА 356 MAIN STREET.

УЖИВАЙТЕ

ROYAL CROWN SOAP

Шаліть купони і жадайте листи премій в РУСЬКІЙ КНИГАРНІ, під ч. 850 MAIN ST., WINNIPEG, MAN.

The ROYAL CROWN SOAPS Ltd.
654 MAIN ST.
PREMIUM DEPT.

Парижі.

Багато людей по перерахуванню листа з Парижа, де є сказано, що члени укр. делегації в Парижі "фасують" по чотирі тисячі франків місячно, не можуть собі вияснити в своїх головах, чому Американець Геміль відмовив ся брати сих чотирі тисячі франків від укр. правительств. Ті, котрі клопочуть собі сям голови, мусять знати, що Геміль не є Українцем, і єму справа України, чи там українських грошей, не лежить на серці так, як укр. делегатам. Тому він й відмовив ся від чотирох тисяч франків. Українські гроші для українців, або сказати ширше українськими словами: Свій до свого!

Драпака.

ПОДІЛ ПРАЦІ.

Всі здорові люди в суспільстві ділять ся на дві класи — робітників і галапасів. Робітники виробляють товари і виконують працю в заміну за товари, котрі з'уживають. Галапаси з'уживають поживу, одіне і мешканя, але в заміну за се не продукують нічого.

Між робітниками стрічаємо знова дві групи — тих що можуть і тих що не можуть дістати праці. В Злучених Державах є звичайно що найменше 1.000.000 безробітних. І коли число безробітних зростає до трох, чотирох, а навіть шістьох мільонів. Ті, що мають працю, дістають платню. Безробітні жебрають, дістають милостиню, живуть з зашаджених грошей або придираютьсь до чужого.

Поділ праці відбуває ся поміж тими, котрі дістають працю, знова в шійї суспільности є тільки поділ продукту. Лише частина людий ділить ся працею. Продуктом ділить ся ціла суспільність. Кожний, що користає з поживи, одіня і мешканя, ділить ся продуктом праці робітників.

Толстой говорить, що за-

мість називати се поділом продуктів, повиннісемо називати його "Забиранням сильніми продукту праці других". В однім з своїх творів ("Що тоді зробимо") говорить про методи, при помочі котрих галапаси забирють продукт вироблюваний робітниками, і додає:

"Ми спецілізували ся. Маємо сповнити певні функції. Єсьмо провідниками народа. На рід годує нас, а ми пізнаємо вчти його. Тільки підмаємо претекстом уступливості ся від праці. Чого вчилисемо його? Нарід ждав рік, десять літ, сотки літ. А ми дискусуємо, вчимо і бавимо ся, а про него цілковито забулисемо".

Суспільство не признає поділу праці. Але має поділ продукту. Робітник дістає за свою працю на прожиток. Галапаси дістають найліпші річі. І за сі найліпші річі галапаси-постановили від несправних часів вживати свого розуму і інтересу суспільства. Замість того, вживали своєї енергії тільки для себе самих. Нічого дивного в тім що святий Павло, капітан Джон Сміт і Микола Ленін згодують ся в однім: "Хто не працює, не повинен їсти".

Скат Нінрі.

Зеліничі робітники в Злуч. Державах за страйком.

ДЕТРОИТ, 26 серпня. — 500.000 робітників на зеліничих скінчили голосованє над страйком і 99 процент заявили ся за страйком. Домагання сих робітників слідуючі: підвищення платні о 33 центи на до лярви; платня за "овертайм" о півтора рази більша, як також за сьвяття і неділі; ліпші помешканя для робітників, аби вони не мешкали в старих, брудних вагонах, і отворенє комісії зажалєнь.

Просимо читачів "У.Р.В." звернути свою увагу на те, що робітничій газеті не поможе ніхто, крім самих робітників.

ВАЖНЕ ПОВІДОМЛЕНЄ

Отсим подаємо до загального відомо, що ми якраз тепер покінчили заходи з нашими заграничними кореспондентами відносно висилки грошей до

ТАЛИЧИНИ

БУКОВИНИ

РУМУНИ

ПОЛЬЩІ

ЧЕХО-СЛОВАКІ

СЕРБІ

Ми будемо раді відновити знакомість з нашими попередніми клієнтами і можемо запевнити їх про таку саму безпечну і скору обслуґу як і перше.

По ближшій інформації пишть або заходять на нашу адресу: На запити листовні відповідаємо негайно.

ALLOWAY & CHAMPION
BANKERS AND STEAMSHIP AGENTS
667 MAIN ST. — WINNIPEG, MAN.

ІСТОРІЧНИЙ

(Докінчене з мин. числа).
З хвилею, коли появилися машинні в фабриках і на комуникаційних средствах, виробованє увійшло в нову фазу розвитку. Машина переформувала ціле виробованє, веда його до небувалої височини, створила сучасний лікий промисл і всесвітню міну, як також розвинула каталістичний спосіб виробованя, т. є. виробованє, що пирає ся на праці наємного бітника. З початку машинного виробованя пожитковий, що вона відкривала ві жерела зарібку, дорогою сового виробованя обнизилу на споживчих средствах і інших потрібних предметів зменшила трудність праці, бернувши прикованих до млі людий в свободно-наємних робітників, розширила особу їх свободу. Однак з дом машина почала виказувати багато злих сторони, з котрою здало ся, що з великою шкідливістю. Ставши страшенним конкурентом робітника-чоловіка, вона почала викладати праці тисячі робітників, совила зростаючу резервову міслову армію, і тим самим гіршила умовини праці зайнятих робітників. Ві машина причинила ся до жєня зарібкової платні і до жєня робочого дня, пошала залежність робітників від властителей і кинула обняте капіталістичного ту. Зробила машина болязину і в інших суспільних сствах. Причинила ся до шєня середних маєтностей міноуючїх ї представителів нічого несподасючих; в зній стєпени збільшила конкурційну боротьбу і допомогла великим капіталістам похитати в сій борі менших, зєше більшим капіталістам тростям помогла знизити слабших від себе. В сєй сіб розвиваючи нагромадженє капіталу, вона зужувала лєсо посідаючих властителей, котрі почали переіменовувати в казачою богатах маєтностей. В сєй спосіб терлять продукційні сили нудли в супереч з існуючою продукційними відносинами і великий машинний прогрєс стає ся шораз більше супиним з капіталістичним сбом виробованя, бо всім є значенням лиха вишшє з новою продукційною тєєю такою, а з її капіталістичного примінення. Великий мисл самий собою, за машиною, мігби зменшити її шкідливість усунути її маси, творячи величезний міри, — а однак його катітичне приміненє сильно шєе нужду маси а збо своїми надмірними витєрами самих капіталістичний промисл самий міг би улежшити працю, наче його капіталістичне приміненє улежшє тільки лєженє капіталістичні збік переіменованє робітників на сама собою становивши вичерпанє жєрело доброт, але під напором капіталістичного реміньє ся вона в пр для мліонів. З другого боку, капіталістичний спосіб виробованя стає ся теперішню продукцій; перешкоди її розвивати ся своєю чи.

В сучаснім великим плі, продукційна техніка ла вже до такого роду, при котрім стає в супереч з капіталістичним сбом виробованя, а кож і з класовим поділом пільства, або, коротко кажучи, з класовою державою, вісно ся класова держко означала поступ.